

In de tijd dat God, de HEER, aarde en hemel maakte,
5 groeide er op de aarde nog geen enkele struik en was er geen enkele plant opgeschoten, want God, de HEER, had het nog niet laten regenen op de aarde, en er waren geen mensen om het land te bewerken;
6 wel was er water dat uit de aarde opwelde en de aardbodem overal bevloede.
7 Toen maakte God, de HEER, de mens. Hij vormde hem uit stof, uit aarde, en blies hem levensadem in de neus. Zo werd de mens een levend wezen.

1 ¶ Ik werd opnieuw door de hand van de HEER gegrepen. Zijn geest voerde mij mee en hij zette mij neer in een dal vol beenderen.
2 Ik moest er aan alle kanten omheen lopen, en zo zag ik dat er verspreid over het dal heel veel beenderen lagen, die helemaal waren uitgedroogd.
3 De HEER vroeg mij: ‘Mensenkind, kunnen deze beenderen weer tot leven komen?’ Ik antwoordde: ‘HEER, mijn God, dat weet u alleen.’
4 Toen zei hij: ‘Profeteer, en zeg tegen deze beenderen: “Dorre beenderen, luister naar de woorden van de HEER !
5 Dit zegt God, de HEER: Beenderen, ik ga jullie adem geven zodat jullie tot leven komen.
6 Ik zal jullie pezen geven, vlees op jullie laten groeien en jullie met huid overtrekken. Ik zal jullie adem geven zodat jullie tot leven komen, en jullie zullen beseffen dat ik de HEER ben.”’
7 Ik profeteerde zoals mij was opgedragen. Zodra ik dat deed hoorde ik een geluid, er klonk een geruis van botten die naar elkaar toe bewogen en zich aaneen voegden.
8 Ik zag pezen zich aanhechten en vlees groeien, ik zag hoe er huid over de botten heen trok, maar ademen deden ze nog niet.
9 Toen zei hij tegen mij: ‘Profeteer tegen de wind, profeteer, mensenkind, en zeg tegen de wind: “Dit zegt God, de HEER: Kom uit de vier windstreken, wind, en blaas in deze doden, zodat ze weer gaan leven.”’
10 Ik profeteerde zoals hij mij gezegd had, en de lichamen werden met adem gevuld. Ze kwamen tot leven en gingen op hun voeten staan: een onafzienbare menigte.
11 En hij zei tegen mij: ‘Mensenkind, deze beenderen zijn het volk van Israël. Het zegt: “Onze botten zijn verdord, onze hoop is vervlogen, onze levensdraad is afgesneden.”
12 Profeteer daarom en zeg tegen hen: “Dit zegt God, de HEER: Mijn volk, ik zal jullie graven openen, ik laat jullie uit je graven komen en ik zal jullie naar het land van Israël terugbrengen.
13 Jullie zijn mijn volk, en jullie zullen beseffen dat ik de HEER ben als ik je graven open en jullie uit je graven laat komen.
14 Ik zal jullie mijn adem geven zodat jullie weer tot leven komen, ik zal jullie terugbrengen naar je land, en jullie zullen beseffen dat ik de HEER ben. Wat ik gezegd heb, zal ik doen-zo spreekt de HEER.”’

19 ¶ En op de avond van die eerste dag van de week, toen de jongeren vergaderd en de deuren gesloten waren, uit vrees voor de Joden, kwam Jezus en trad in het midden, en zeide tot hen: Vrede zij ulieden!
20 En toen Hij dit gezegd had, toonde Hij hun zijn handen en zijn zijde. Toen werden de jongeren blij, dat zij de Heer zagen.
21 En Jezus zeide opnieuw tot hen: Vrede zij ulieden! Gelijk de Vader Mij gezonden heeft, zend Ik ook u.
22 En toen Hij dit gezegd had, blies Hij op hen, en zeide tot hen: Ontvangt de heilige Geest!
23 Wie gij de zonden vergeeft, die zijn ze vergeven; en wie gij ze behoudt, die zijn ze

behouden.

EZECHIEL 37:1-14

Gemeente van onze Heer Jezus Christus,

Wijlen Dr. J. Soetendorp heeft eens een boek geschreven over het wezen en de verschijning van het Jodendom met als titel: "de wereld van het optimisme".

Het Jodendom is een optimistische godsdienst volgens hem: een Jood zit nooit bij de pakken neer en men ziet altijd wel een uitweg.

Is het toeval, dat het volkslied van de staat Israël "Hatikwa" heet: "de hoop".

Israël is het volk van de hoop en van de verwachting en datzelfde Israël horen we in Ezechiël 37:11 zeggen: "onze hoop is vervlogen".

De hoop lijkt voltooid verleden tijd geworden. Hoe was het zo gekomen?

In het jaar 597 v. Chr hadden de Babyloniërs de Joodse elite van Juda en Jeruzalem op transport gesteld naar Babel.

In de eerste jaren waren die ballingen ervan overtuigd, dat aan hun verbanning een spoedig einde zou komen zoals er in de jaren 30 van de vorige eeuw een optimisme was over de plannen van Hitler...

Maar helaas, het was anders, ook in die 6e eeuw v. Chr.: niet de dictatuur van Babel ging ten onder, maar Jeruzalem met tempel en al.

En toen was de verslagenheid onder de Joodse ballingen groot:

"Onze hoop is vervlogen, onze levensdraad is afgesneden."

In die tijd treedt de profeet Ezechiël op onder de ballingen van Babel bij het Kebarkanaal aan de Tigris.

Ezechiël beschrijft dan dat wonderlijke visioen waarin hij door de hand van de Heer werd meegenomen naar een groot dal vol met beenderen, een groot massagraf.

En voor je ogen doemen de beelden op van de concentratiekampen van toen en nu.

"Ik moest er aan alle kanten omheen lopen", schrijft Ezechiël, alsof hij goed tot zich door moet laten dringen wat hij daar ziet.

Dat massagraf in dat dal, het is het beeld van het volk Israël, dat geen toekomst heeft, ten dode opgeschreven, toekomstloos: "onze levensdraad is afgesneden".

Datzelfde gevoel zal het Joodse volk in en na de oorlog hebben gehad toen de 6 miljoen werden uitgemoord en velen met hen: zigeuners, Jehova-getuigen, homofielen, gehandicapten, misschien uw familie wel...

"Onze levensdraad is afgesneden", dat is een bijbelse uitdrukking die ook wordt gebruikt bij het omhakken van bomen.

De eens zo machtige boom Israël geënt op de stam van Isaï, is omgehakt en ligt machteloos, dood op de grond.

"Onze levensdraad is afgesneden": deze noodkreet kunnen ook wij verstaan, want ze vertolkt misschien ook een beleving, die inspreekt op onze tijd.

"Godsverduistering" noemen wij het dan: je ervaart God niet meer, is er nog wel een hand in je leven? Is er nog verbinding?

Dat is kenmerkend voor de tijd van na de WO II: de binnengesloten twijfel, de vragen over het Godsbestuur, goed en kwaad, we voelen ons dor en dood.

Waar is God toch? kan iemand een bewijs van Hem leveren?

Een godsbewijs: door de geschiedenis heen hebben mensen zich ingespannen een godsbewijs te leveren aan de hand van het verstand, de natuur, de geschiedenis, het geweten.

Maar uiteindelijk kom je terecht bij de conclusie, dat niemand het bewijs kan leveren.

Dat geloven in God een kwestie van geloof is.

Het is de weddenschap aangaan dat God er is zoals Pascal zei en dan gaan leven alsof Hij er is.

Het is de sprong wagen zei Kierkegaard, in het vertrouwen dat je wordt opgevangen

Het is luisteren naar de getuigen zoals Arie v.d. Beukel schrijft, al die mensen die de proef op de som hebben genomen en Hem hebben ervaren als de Levende. Doe jij dat ook maar.

Tot driemaal toe horen we dan in Ez. 37: "en jullie zullen beseffen, dat Ik de Heer ben", je zult het ervaren, meemaken

Ja, maar hoe dan, hoe bewijst God zich nu als de Heer?

Gemeente als ik vanmiddag tegen u zou zeggen: gelooft u dat ik een steen uit de muur kan trekken, dan zou iedereen zeggen: ik geloof er niks van!

Zo ongeveer moet Ezechiël zich gevoeld hebben toen hij die stem hoorde temidden van die skeletten: "Mensenkind, kunnen deze beenderen weer tot leven komen?" Dat kan niet!

Zo machteloos kan je je voelen als overlevende van een oorlog, zo machteloos zal het Joodse volk zich gevoeld hebben in de ballingschap, na de holocaust, de Sjoa, de vele voortvluchtigen voor het geweld; machteloos voelt zich een kerk, die vergadert en vergadert terwijl het ledenverlies toeneemt. Zo machteloos kan je je als gelovige voelen als je moet gaan uitleggen dat God er is.

"Mensenkind, kunnen deze beenderen weer tot leven komen? en wat zegt Ezechiël: "Heer, mijn God, dat weet U alleen."

In dat "dat weet U alleen", ligt enerzijds de machteloosheid van Ezechiël opgesloten, maar anderzijds het vertrouwen, dat God, de Levende God, de macht heeft.

"Ik voor mij zie het niet meer zitten, maar misschien ziet U nog een mogelijkheid", zegt hij eigenlijk. God mag het weten.

En Ezechiël zal wel geweten hebben van de Heer God, die de mens vormde uit het stof van de aardbodem en zijn levensadem in hem blies en "zo werd de mens een levend wezen", staat er dan.

God heeft de macht om leven te scheppen en dat moet Ezechiël ook profeteren

En dan gaat het ook gebeuren: "dorre beenderen, luister naar de woorden van de Heer; ik ga jullie adem geven zodat jullie tot leven komen".

En met groot geruis hergroeperen de beenderen zich, en Ezechiël ziet hoe er vlees op de botten komt en er huid overheen wordt getrokken. het lijkt wel Pasen.

De skeletten worden mensen.

Alleen wat nog ontbreekt is leven, bezieling, de Geest, Pinksteren en daarom heet het "profeteer tegen de wind en zeg tot de wind: zo zegt de Heer: kom van de vier windstreken, wind en blaas in deze doden zodat zij tot leven komen".

En zo komt een heel leger op de been, klaar om de wil van God te doen, een heel leger des heils.

We kunnen ons voorstellen dat voor Joden vandaag dit visioen een bron van inspiratie en hoop is geweest en nog is...!

Toen ik het huis van de eerste premier van Israël, David Ben Gurion in de kibboets Sede Boker bezichtigde, ontwaarde ik deze woorden van Ezechiël bij hem aan de muur.

In een wijk buiten Jeruzalem is een monument opgericht ter nagedachtenis van de holocaust - de "Scroll of Fire", de rol van het vuur, een monument in de vorm van een Thorarol met op de buitenkant de ballingschap, de strijd, de vervolging en de terugkeer van het Joodse volk afgebeeld en ook daar dezelfde woorden uit Ezechiël.

Misschien moet je zeggen, dat Ez. 37 allereerst iets over Israël zegt.

Een van de wonderen van de 20^e eeuw is toch wel het bestaan van het Joodse volk en terugkeer naar het land.

Natuurlijk, je moet voorzichtig zijn Gods hand in de geschiedenis aan te wijzen, maar een bescheiden teken van Gods trouw kan het zijn dat uit de graven van de WO II dit volk weer is opgekomen en terug gebracht is naar het land.

Hoe zei lange tijd daarvoor de hofprediker van Frederik II van Pruisen het ook al weer als antwoord op de vraag "geef me een godsbewijs?": 'De Joden Sire'.

Maar velen zullen nu zeggen: is het beloofde land ook een leefbaar land? En anderen hebben het over het beloofde land als het beroofde land.

De spanningen zijn dagelijks alom en na aanslagen liggen de doden weer op straat en muren hekken brengen zullen wel nodig zijn, maar kunnen nooit het laatste woord hebben.

Daarom blijft Ezechiël 37 actueel: de wind, de Geest moet vaardig worden.

En het is deze wind en Geest genoemd in Ez. 37, die ook christenen heeft geïnspireerd

Na de oorlog schreef de hervormde theoloog Dr. Noordmans in een meditatie: 'ik ruik nog de lucht op de avond van de bevrijding toen wij uit de kelder kropen waarin we drie dagen gelegen hadden. Hoe geurde toen de wereld. Wat ik toen heb beleefd was een teken en zegel van het Paasevangelie, opstanding der doden, want een rijk dat zich 1000 jaar waande was in een paar jaar ondergegaan'.

'Maar', schrijft hij, 'na de oorlog gaat het om meer. Om Pinksteren, om de Geest die levend maakt'. En dan schrijft hij over de hoop op een doorbraak na de oorlog m.n. op de jeugd, die moet leren profeteren en op de ouden die dromen moeten dromen.

En ook voor Israel gaat het om meer dan alleen een terugkeer naar het land en het wonen in het land.

Het zal er om gaan zo te leven in het land dat de Eeuwige er zelf plezier aan heeft. En dat heeft Hij als iedereen opademt en recht gedaan wordt.

De grootste vreugde komt ook in de kerk als die compleet wordt samen met Israel en wanneer Israel compleet wordt door de Messias Jezus.

Daar moet de Geest aan te pas komen.

En dan denken we aan wat er gebeurde op de avond van Pasen hoe de Opgestane over zijn discipelen heenbleed, zijn Geest gaf, en de nieuwe mens ontstond, die leeft van de vergeving door de dood en opstanding van Hem.

Als Pasen en Pinksteren eens op een dag vallen, zegt een spreekwoord.

Dat gebeurde op de avond van de Eerste Paasdag: de herschepping van de nieuwe mens.

Herschepping van een nieuwe mens: is dat wel gebeurd?

Is het na de Tweede wereldoorlog echt nieuw geworden, of gaan we juist terug naar het oude, naar ras, bloed en bodem-theorieën, naar populisme dat alles versimpelt? En spreekt de kerk een hartig woordje mee in het maatschappelijk debat?

Wie de berichten hoort over kerk en wereld denkt: onze hoop is vervlogen en onze levensdraad is afgesneden en daarom komt het erop aan vertrouwen te hebben in de mogelijkheden bij God.

"Heer mijn God, dat weet U alleen" en de bijbel laat ons zien: Israël in Egypte, in de woestijn, de Richterentijd, in Babel, steeds waren er reddende tekenen van Godswege die doorwijzen naar Pasen en Pinksteren en waarom nu niet?

Het gaat erom dat onze doodse en terneergeslagen wereld kan herleven, opstaan en Geestkracht kan krijgen.

Kom van de vier windstreken, o Geest en blaas in onze levens, in het volk Israel, in onze kerken, in onze cultuur, in de kunsten, de wetenschappen, de politiek, en geef dat uit de graven van de WOII en de oorlogen daarna, dat uit het graf van godsverduistering een nieuw volk zal herrijzen. Kom Heilige Geest, stort op ons uw vuur.

Want Jezus Christus is opgewekt voor ons door de kracht van Gods Woord en Geest. Geestelijk dode mensen en kerken worden opgewekt.

Ik sprak al eerder over het wonder van Israël in onze eeuw, maar het tweede wonder is dat temidden van alle dorheid en doodsheid in de kerk en samenleving er een herontdekking is van de Heilige Geest.

De Geest van God die mensen en kerken inspireert, verandert, nieuwe verhoudingen schept, doet geloven, die ons vooral leert bidden.

Het zijn voor mij tekenen van Gods trouw, van Gods hand, die ons vasthoudt, tekenen die mij bemoedigen te vertrouwen in Gods mogelijkheden

"Mensenkind, kunnen deze beenderen weer tot leven komen?"

"Heer mijn God, dat weet U alleen." Want de Heer weet meer dan ik, bij Hem zijn ongekende mogelijkheden. Hij werkt boven bidden en denken.

"Dit zegt God de Heer: 'beenderen: ik ga jullie adem geven zodat jullie leven tot levenkomen."

Amen

Orde voor zondag 18 april 17.00 uur

Voorganger: Ds. Leen Jan Lingen

Organist: Joke de Visser-Tange

Zingen: Psalm 98:1

Stilte-votum-groet

Zingen: Psalm 98:4

Gebed

Lezing OT: Genesis 2:4-7

Zingen: Gezang 480:1,2

Lezing OT: Ezechiël 37:1-14

Zingen: Gezang 247:1

Lezing: Johannes 20:19-23

Zingen: Gezang 247:2,3

Verkondiging

Zingen: Gezang 224

Lezen: Geloofsbelijdenis

Zingen: Gezang 221:3

Gebeden

Collecte

Zingen: Gezang 225:1,2,4,5

Zegen